

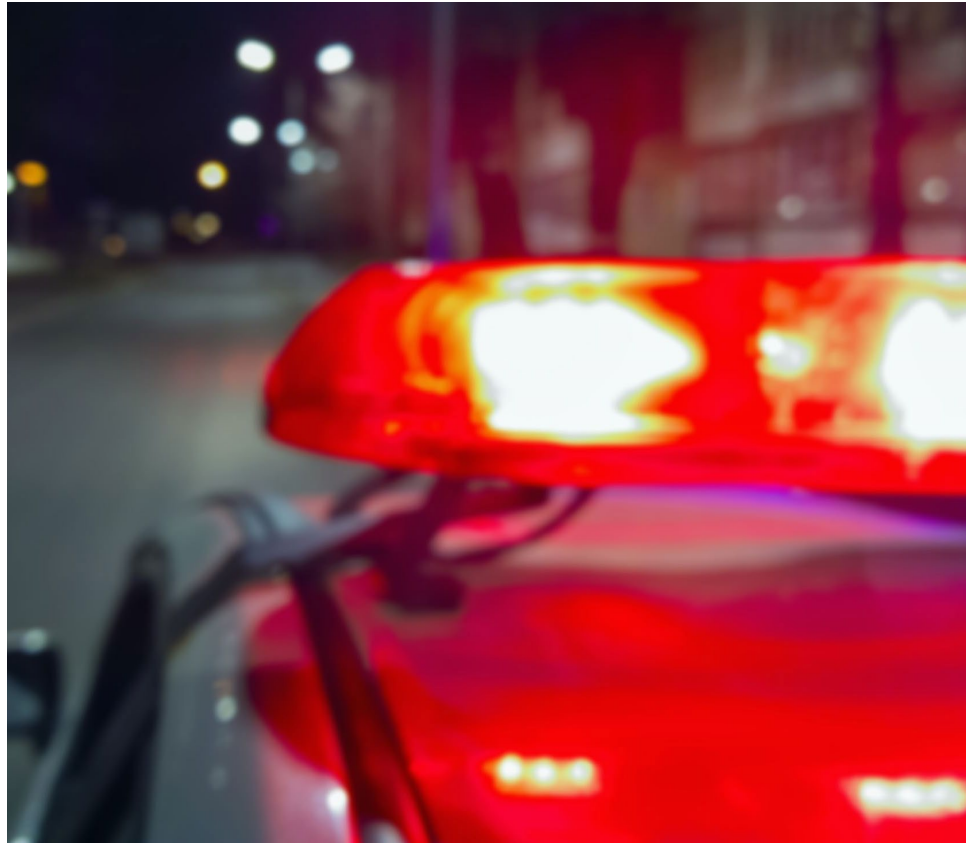

Kommunal.

Arbetstidsdirektivet
och dygnsvilan

Bakgrund

- En ambulansförare gjorde anmälan till EU-kommissionen avseende de regler som gäller om dygnsvila i AB/HÖK
- Kommissionen kontaktade Sverige och påtalade att regeln om dygnsvila i HÖK/AB inte når upp till miniminivån som krävs enligt direktivet - Parterna håller med
- Förhandlingar med SKR och Sobona pågick hösten 2022 samt under våren 2023
- Nya regler om dygnsvila i HÖK/AB from 1 oktober 2023 - dispens för dygnspass from 1 februari 2024

Vad säger arbetstidsdirektivet om dygnsvila?

Artikel 3 Dygnsvila

Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som behövs för att se till att varje arbetstagare får minst elva timmars sammanhängande ledighet per 24-timmarsperiod.

Artikel 18 Undantag genom kollektivavtal

Avvikelser får göras (...) genom kollektivavtal eller avtal mellan arbetsmarknadens parter på nationell eller regional nivå eller genom kollektivavtal på en lägre nivå om det tillåts genom sådana avtal.

De avvikelser som avses i första och andra styckena skall tillåtas på villkor att motsvarande kompensationsledighet beviljas de berörda arbetstagarna eller - i undantagsfall, när det inte är möjligt att bevilja sådan ledighet av objektiva skäl - att de berörda arbetstagarna ges lämpligt skydd.

Vad innebär direktivet för våra kollektivavtal?

1. Varje arbetstagare ska få minst 11 timmars sammanhängande ledighet per 24 timmars period (dygnsvila)
2. Arbete och vila ska förläggas alternerande
3. Avvikelse från 11 timmarsregeln är möjlig med stöd av kollektivavtal
 - Kollektivavtalet måste i så fall säkerställa skyddet för individen
 - I fall då dygnsvilan understiger 11 timmar ska arbetstagaren få kompensationsledighet i omedelbar anslutning
 - Om det av objektiva skäl inte är möjligt att ge sådan kompensationsledighet ska arbetstagaren ha rätt till annat lämpligt skydd - vid schemalagd avvikelse kan inte objektiva skäl föreligga
4. Den enskilde ska kunna förstå och ta tillvara sina rättigheter - rättssäkerhetsprincip och effektivitetsprincip

Vad innebär Arbetstidslagen för våra kollektivavtal?

- Beräkningsperioden för 24 timmarperioden ligger fast
 - Perioden kan starta närhelst under dygnet
 - Byte av period kan ske vid avbrott såsom vid omläggning av schema - ”fast dygnsbryt”
- ATL tillåter ”ryggpass” - inte tillåtet enligt direktivet utöver i avvikelser

vila- arbete

arbete-vila

Nya reglerna i AB/HÖK - Huvudregel

Ny huvudregel

1. Arbetstagaren ska ha 11 timmars sammanhängande dygnsvila under varje period av 24 timmar
2. Arbete och dygnsvila ska förläggas alternerande under varje period om 24 timmar så att arbete och vila regelbundet följer på varandra
3. Fast dygnsbryt

Nya regler i AB/HÖK - Undantag vid oförutsedd händelse

1. Undantag vid oförutsedd händelse - arbetsgivaren kan inte förutse, påverka eller planera för behovet att använda undantaget
 - dygnsvilan kan begränsas utan golv - restriktivt
 - Kompenserande vila omedelbart, i undantagsfall (objektiva skäl) inom 14 dagar (lämpligt skydd)
 - Förbud mot stapling
 - Förbud mot löneavdrag

Undantag vid planerad arbetstidsförläggning

Tre olika undantag

1. Förkortad dygnsvila lägst 9 timmar
2. Undantag upp till 20 timmars arbete fördelat mellan arbete och jour - avsteg från alternering
3. Undantag upp till 24 timmars arbete fördelat mellan arbete och jour - avsteg från alternering - kraftiga staket - dispens i arbetstidsnämnd

- Krävs Särskilda skäl - intresseavvägning
 - Går inte att kombinera dessa undantag under samma beräkningsperiod
 - Förbud mot stapling
 - Behövs inget förbud mot löneavdrag då det handlar om planerad arbetstidsförläggning
4. Beredskap har särskild hantering

3. Undantag upp till 24 timmars arbete fördelat mellan arbete och jour

- Kan beviljas genom särskild dispens. Beslutet om att begära dispens fattas av övergripande ledning i Kommun/Region el kommunalt företag
 - Redogörelse för åtgärder
 - MBL-förhandlas lokalt, en del av underlaget till arbetstidsnämnden
 - Beredning på central nivå / slutligt beslut av arbetstidsnämnden
 - Dispens i högst 1 år
- Endast aktuell om undantag 1 och 2 bedöms otillräckliga
- Särskild text om räddningstjänst

Lokala kollektivavtal

Det är ej möjligt att teckna lokala kollektivavtal med avsteg från reglerna kring dygnsvilan

Regler om information och medinflytande

- Information till arbetstagaren om schema och undantag från dygnsvilan
- Information till förbundet om planering av verksamhet med undantag
- Hårda staket för större avsteg från dygnsvilan - 24 h nämnd/LOK

Avtalsyrkande om dygnsvila i avtalsrörelsen 2023

Kommunal yrkar att arbetstagarnas rättigheter enligt gällande minimikrav för säkerhet och hälsa vid förläggningen av arbetstiden tydliggörs och säkerställs i det centrala kollektivavtalet.

Kommunal.